

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Соня Стоянова Марина, д.м.
началник ОКВБ – МИ, МВР - София

на дисертационен труд на тема

„ПРОУЧВАНЕ ВЪРХУ АЛЕРГОДЕРМАТОЗИТЕ ВЪВ ВАРНЕНСКИ РЕГИОН”

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

на д-р Йоанна Димова Велевска - Вътова

професионално направление 7.1 Медицина

докторска програма 03.01.21 „Дерматология и венерология“

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Автобиографични данни: Д-р Йоанна Димова Велевска завършва висшето си медицинско образование в МУ - Плевен (Диплома серия МУ Пл-2016, № 266008, рег. № 004710, 16.11.2016 г.). Има курсове за допълнителни квалификации по дерматоалергология проведени през периода 19.02. – 23.02. 2018 г. в УМБАЛ „Александровска“ и 12.11. – 16.11.2018 г. в УМБАЛ „Александровска“ и МЦ „Евродерма“. Д-р Велевска е докторант към Катедра по инфекциозни болести, паразитология и дерматовенерология на МУ - Варна от 15.01.2018 г. – Заповед № Р-109-31. Отчислена е с право на защита от 28. 01. 2021 г., заповед № Р-109-47.

Представеният комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие изискванията на МУ – Варна и Правилника на МУ-Варна.

Съобразно изискванията на МУ - Варна дисертантката представя:

- дисертация написана на 134 страници
- автореферат написан на 76 страници
- участие в учебник, публикации в научни издания и доклади на научни конференции, свързани с темата на дисертационния труд и реферирани и индексирани в световните бази WOS/S.

2. Актуалност на проблематиката

Алергодерматозите са тема, изключително актуална в целия свят във връзка с бързите темпове на покачване на алергичната заболеваемост. Липсата на статистически данни за последните 40 години във Варненски регион и липсата на съвременни терапевтични и профилактични мерки доведе до необходимостта от този дисертационен труд и поставяне на началото на нова дерматоалергологична школа в Източна България, стъпвайки на основите на създаденото от проф. д-р Зл. Пенев и доц. д-р Б. Дърленски. Настоящият дисертационен труд е и съществен принос към Националната програма за превенция и профилактика на кожните заболявания в Р. България, в която от 10 години липсваше представяне на алергодерматозите от Варненски регион.

3. Познаване на проблема

Целта на дисертационния труд е формулирана ясно и точно. Поставените 6 задачи са конкретни и могат да доведат до постигането ѝ.

4. Методика на изследването

Използвани са подходящи за целта на дисертационния труд научно-изследователски и статистически методи (епикутанно тестване със стандартна и специализирани серии, ретроспективен анализ на данните от проф. З. Пенев). Методиката на изследването позволява постигане на поставената цел и получаване на адекватен отговор на задачите, решавани в дисертационния труд. Използваните статистически методи правят получените резултати реални и обективни.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Кандидатът, д-р Йоанна Велевска, представя дисертационен труд на тема „ПРОУЧВАНЕ ВЪРХУ АЛЕРГОДЕРМАТОЗИТЕ ВЪВ ВАРНЕНСКИ РЕГИОН”, който обхваща 134 стандартни печатни страници. Трудът е структуриран съобразно изискванията и съдържа увод, цел и задачи, материал и методи, резултати, обсъждане, изводи, приноси и библиография. Представени са и научните трудове публикувани от дисертанта по темата. В обзора д-р Велевска представя епидемиологията, рисковите фактори, локализацията и причинителите на контактна алергия. Разгледани са подробно терапията и профилактичните мерки, задължителни за кожните алергични заболявания.

Целта на дисертационния труд е ясно дефинирана и обхваща проучване на особеностите в клиничното протичане и диагностиката на алергичния контактен дерматит като резултатите се сравнят с данните от регионите Плевен и Русе и ретроспективно проучване на данните от Варненски регион. Във връзка със зададената цел са обособени 6 задачи. Намирам, че така поставени задачите могат да доведат до постигане на целта на дисертационния труд.

В раздела “Материал и методи” детайлно са разгледани пациентите (100 лица от двата пола, селектирани за 3 годишен период (2018-2020 г.), на възраст между 6 и 77 години), без общи заболявания и контраиндикации за провеждане на тестване с Европейска стандартна серия. Обособена е група от пациенти тествани с 13 допълнителни алергена от Европейската разширена серия - общо 30 лица от двата пола. Допълнително чрез ретроспективен анализ са сравнени общите алергени от Европейската стандартна серия и серията на Съвета за икономическа взаимопомощ.

Дисертацията е онагледена посредством 11 таблици и 112 фигури, което създава прегледност и завършен вид на работата. Дисертационният труд съдържа 134 страници, книгописът (Vancouver style) е от 112 източници – 10 на кирилица и 102 на латиница и 1 приложение.

Направени са 8 извода на базата на резултатите от проучванията, като най-значими определям: „Най-разпространените пет алергена, към които е отчетена контактна свръхчувствителност сред изследваната популация от Варненския регион са: никел (22 %); кобалт (21 %); текстилни бои (15 %); калиев бихромат (12 %) и перувиански балсам (11 %).“ Този извод за първи път от 45 години показва новото разпределение на контактната свръхчувствителност във Варненски регион.

Изложените изводи съответстват на материала, представен в глава “резултати”, добре структурирани са и обобщават постигнатите резултати.

На страница 121 в дисертацията се намират 9 приноса на кандидата, от които 4 приноса с оригинален характер, 3 научно-теоретични и 2 приноси с научно-приложен характер.

Използваната литература е на български и английски език. Част от българските автори са публикували на английски език, поради което в приложената литература 10 публикации са на български и 6 на английски език. Не откривам елементи на плагиатство и намирам представените данни за оригинални и интересни.

6. Преценка на наукометричните критерии

↓ В Националния референтен списък на съвременни български научни издания с научно рецензиране

Участие в учебник

1. В. Брощилова, **Й. Велевска**. Глава „Екзема/Дерматит“. Учебник за студенти по медицина, стоматология и фармация. Ред. С. Марина, В. Брощилова, Ж. Димитрова. Варна, МУ Варна, 2020, с. 63.

Публикации в български научни списания

1. **Й. Велевска-Вътова**, С. Мaрина, Ж. Казанджиева. Алергичен контактен дерматит – епидемиологични, клинични и диагностични проблеми, Дерматол. Венерол. 2019; 4: 15-23.

2. **Й. Велевска-Вътова**, С. Мária, Ж. Казанджиева. Текстилен дерматит. Medical magazine. 2020; 74: 40-42;

3. **Й. Велевска-Вътова**, С. Мária, Ж. Казанджиева. Проучвания върху алергодерматозите във Варненски регион. Резултати от първа и втора кампания за кожни алергии. GP News. 2020; 6(241) : 34-37.

Дисертантът има участия с доклади и постери в 3 национални конференции и конгреси (2018 – 2020) и участия с доклади и постери в 2 международни конференции и конгреси (2018 – 2019).

Д-р Велевска изцяло отговаря на изискуемите наукометрични критерии на МУ – Варна съгласно правилника за развитие на академичния състав на МУ- Варна за придобиване на научната степен „доктор“ - участие в учебник, 3 реални научни публикации, 1 отпечатана статия в международно научно списание (**Velevska-Vatova Y., Darlenski R., Kalinova Ts., Yankova R., Mária S., Kazandjieva J.** Allergic contact dermatitis in Bulgaria – comparisson between 1987 and 2017. *J of IMAB*. 2020; 26(1): 2966-2969.); участия с доклади и постери в 2 международни конференции и конгреси). Самостоятелен или първи автор в 1 статия - кандидатът няма самостоятелни статии, но е първи автор в 4 от публикациите, свързани с дисертационния труд.

7. Автореферат

Авторефератът съдържа 76 страници и включва в съкратен вид основните раздели на дисертационния труд. Автореферата е направен според изискванията. Съдържанието и качеството на автореферата отразява основните резултати, постигнати в дисертацията.

Заклучение

След като се запознах внимателно с представената ми документация за професионалното и научно развитие на д-р Велевска и личните ми впечатления от нейните активности, уменията ѝ да работи в екип, считам, че дисертационният труд на д-р Йоанна Велевска на тема: **„ПРОУЧВАНЕ ВЪРХУ АЛЕРГОДЕРМАТОЗИТЕ ВЪВ ВАРНЕНСКИ РЕГИОН ”** за присъждане на образователната и научна степен „доктор“, съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ - Варна. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания, приети във връзка с Правилника на МУ – Варна за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантката д-р Велевска притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научната специалност „Дерматология и

венерология“, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване в областта на дерматоалергологията и профилактиката и превенцията на алергодерматозите.

Гореизложеното ми дава основание, убедено да дам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на д-р Йоанна Димова Велевска - Вътова в докторска програма по „Дерматология и венерология“.

24. 02. 2021 г.

Изготвил становището:

(Проф. д-р Соня Марина, д. м.)